

Tanulmányút Olmützben

2019. február 7-11. között lehetőségem nyílt Olmützbe, a Palacky Egyetem Jogi Karának Jogklinika tanszékére látogatni. Az egyetemen már közel 30 éve zajlik jogklinika képzés, Közép-Kelet Európában az első olyan felsőoktatási intézmények egyike volt a Palacky, amely a Ford Alapítvány támogatásának köszönhetően bevezethette ezen atipikusnak nevezhető képzési formát. Az itt töltött napok alatt került megrendezésre a szemeszter nyitótréningje, amelyet ellentétben más európai egyetemekkel, nem a jogi kar falain belül rendeztek meg, hanem Kouty n. Desni város egyik hoteljében, annak érdekében, hogy a hallgatók és tanárok kötetlenebb légkörben, 3 napon keresztül felkészüljenek az előttük álló félév jogklinikás teendőire. Ezen barátságos légkört mi sem példázza jobban, hogy nem csak az új jogklinikás hallgatók, hanem a tapasztaltabb, több szemesztert „megélt” jogklinikások is részt vettek a képzésen. A jogklinikás hallgatókat a képzés során két csoportra bontották aszerint, hogy élő ügyfeles jogklinikára vagy a street law-ra jelentkeztek. Tekintettel arra, hogy a szegedi jogklinika élő ügyfeles, így én az előbbin vettem részt, hogy az ott megszerzett tapasztalatokat itthon is hasznosítani tudjuk.

A tréning keretében számos, rendkívül interaktív, gyakorlati feladattal készültek a szervezők. A jogklinika vezetője Veronica Tomoszkova megnyitotta a rendezvényt, majd mindenkinek kiosztott egy könyvet, amely a jogklinika szabályzatát, az ügyfelekkel készített interjúk során kitöltendő formanyomtatványok magyarázatát, a GDPR rövid összefoglalását stb. tartalmazza. Ezt követték a különböző szerepjátékok, például ügyféllel való interjúzás, amelynek érdekessége, hogy videó-felvételt készítettek a szimulációról, annak érdekében, hogy később közösen kiértékeljék, a hallgatók viselkedését. A tréning során átbeszélték, hogy milyen ügyfeleket „szabad” fogadnia a diákoknak, illetve miként kell elmagyarázni a kliensnek, ha nem tudják az ügyét befogadni. Több tutor oktató is jelen volt a képzésen, akik elmagyarázták, hogy milyen anyagokat használjanak fel a hallgatók az egyes ügyek megoldási javaslatainak kidolgozásához (pl.: jogszabályok, kommentárok, különböző tanulmányok, könyvek), miként konzultáljanak velük, illetve az ügyfelekkel. Az utolsó napi helyzetgyakorlat keretében a diákoknak egy felháborodott és rendkívül agresszív ügyféllel való viselkedést kellett elpróbálniuk, amely gyakorlat célja volt, hogy minden eshetőségre és szituációra felkészítsék a jogklinikusokat. A légkört tovább oldotta az esti közös csapatépítő programok. A szervezők játékokkal készültek, hogy feloldják a diákokban megbúvó gátat és merjék megismerni egymást, illetve az oktatókat is. Összességében elmondható, hogy a tréning rendkívül tanulságos volt, sok tapasztalatot és tudást sikerült elsajátítanom, amelyet remélhetőleg a szegedi jogklinikai képzés keretében hasznosítani tudunk.

Az út utolsó napján ellátogattam a jogklinika irodájába, amely a jogi karon található. Tekintettel arra, hogy egy rendkívül aktív jogklinikáról van szó, az irodának állandó irodavezetője van, aki az adminisztratív teendőket ellátja, illetve mivel a Palacky Egyetem jogklinikája, in-house, vagyis az ügyfelekkel a diákok az egyetem falain belül találkoznak, ezért az időpontokat az ügyfelek az irodavezetővel egyeztetik le. A diákok a félév során párban dolgoznak és minden párnak 5 ügyet kell megoldania, ezért a jogklinika a félév első néhány hetében tud ügyfeleket fogadni, aztán a kapacitás elérését követően, a következő szemeszterig „bezárja kapuit”. Ezen limit ellenére is, tavaly összesen 1.000 óra pro bono munkát végzett az egyetem, így a város, a különböző jogi intézmények, bíróságok, ombudsman is elismeri a hallgatók és oktatók munkáját

Biztosan állítható, hogy az olmützi jogklinika sikere több tényezőből tevődik össze. Hihetetlenül jelentős az intézményi támogatás, a jogklinikára jelentkező hallgatók száma magas, félévente átlagosan az élő ügyfeles jogklinikán 40-50 fő vesz részt, amely rendkívül jól példázza mennyire motiváltak a diákok.

Összességében elmondható, hogy rendkívül inspiráló volt a tanulmányút, és bár a szegedi jogklinika fele annyi ideje működik, mint az olmützi, mégis úgy vélem, hogy jó úton járunk, bár van még hova fejlődni, amiben a cseh kollégák rendkívül szívesen segítenek.